

(ג'טין ת.)

לפ

סוריא, כיבוש יחיד היא, ואין מעלתה כמעלת ארץ ישראל.
והטעם, 'סמוך לפלטרין שלך לא הורשת ואתה הולך וכובש ארם נהרים
וארם צובה' (ספרי סו"פ עקב, תו"ט גיטין ח, א).

כלל זה יפה לא רק בכיבוש מלחמה, כי אם גם בכיבוש לבבות.
'סמוך לפלטרין שלך', זהו מקום ההשפעה הראשון, רק לאחר שפשטה
קדושה בכולו, רק אז ניתן להשפיע קדושה, ולכבוש לבבות רבים אחרים.

לפ

[ספר הכיון אמין הערי"ג זולטי
אמ' תנ"ס]

(כח) וישבו המים ויכסו וכו' לכל חיל
פרעה וכו' לא נשאר בהם עד
אחד. מכילתא (יד, נח), ויכסו את הרכב, אף
לפרעה, דברי רבי יהודה, שנאמר "מרכבות
פרעה וחילו" וגו', ר' נחמיה אומר חוץ
מפרעה, עליו הכתוב אומר "בעבור זאת
העמדתיו". ר' יהודה לטעמו בפרק (העומר)
[ר' ישמעאל] (מנחות סא, ב) דאמר והלא מן
התורה אסור שנאמר "עד עצם היום הזה",
דעד ועד בכלל, הכי נמי "עד אחד" ואחד
בכלל². ור' נחמיה סבר כרבנן דהאיר המזרח
מתיר³, ועד ולא עד בכלל, ופשוט.
ומה"ט נראה דסבר ר' יהודה (גיטין ט, א) דהים
הגדול בכלל ארץ ישראל⁴, משום
שנאמר "ועד הים האחרון יהיה גבולכם",
בסוף עקב (דברים יא, כד), ועד ועד בכלל.
והגמרא בגיטין פרק קמא (סס) מפרש טעמו
דר"י מקרא הקודם⁵, ודו"ק.

1. משקרב העומר הותר החדש מיד,
הרחוקים מותרין מחצות היום ולהלן, משחרב
ביהמ"ק התקין ר"י בן זכאי שיהא יום הנף כולו
אסור (יום ט"ז שבו מניפין את העומר כולו אסור
לאכול חדש, רש"י), אמר ר' יהודה והלא מן התורה
הוא אסור, שנאמר עד עצם היום הזה (וברש"י,
והלא מן התורה אסור בזמן שאין ביהמ"ק קיים
שנאמר עד עצם ועד ועד בכלל מישתעי קרא).
וכ"ה שם בע"ב דטעמא דר"י משום דעד בכלל.
2. וכ"כ בפ"י שבות יהודה על המכילתא לפרש
מח', עיי"ש.
3. רב ושמואל דאמרי תרוניהו כשביהמ"ק קיים עומר
מתיר, בזמן שאין ביהמ"ק קיים האיר המזרח מתיר.
4. ר' יהודה אומר כל שכנגד א"י הרי הוא כא"י,
שנאמר (במדבר לד, ו) וגבול ים והיה לכם הים
הגדול וגבול, זה יהיה לכם גבול ים (וברש"י, כל
הים שכנגד ארץ של א"י ואפי' עד אוקיינוס
למערב שהוא בסוף העולם הרי הוא כא"י, שנאמר
ים הגדול וגבול, האי וגבול קרא יתירא הוא
למימר דאף רוחב הים בכלל התחום).
5. כלומר, דבאמת לר"י לשיטתו דעד בכלל יש
מקור מדכתיב "ועד הים האחרון", אלא דמ"מ
הביאה הגמ' בגיטין לקרא דבמדבר, משום שהוא
קודם בסדר הכתובים וגם ממנו אפשר לדרוש.

[משק-חכמה]
שלמי ר'
- ר' מאיר למטה
[כין מנאלינסקי]